

Een stukje Bijlmermeer wordt gesloopt

In het grootste probleemgebied van de Bijlmermeer, in de omgeving van metrohalte Ganzenhoef, zullen de flats Geinwijk en Gerenstein gesloopt worden. Hierdoor wordt de Bijlmermeer gedeeltelijk ontlaan van haar meest kenmerkende onderdeel: de honingraatflats. De hoogbouw zal plaatsmaken voor laagbouw.

DORIEN KASTELEIJN EN
ROSEMARIE MAAS*

In de afgelopen jaren is studie verricht naar de problemen in het gebied rond metrohalte Ganzenhoef. Gelet is vooral op de knelpunten in de stedenbouwkundige opzet in relatie met de omgeving. De integraliteit van de verschillende elementen in het gebied staat voorop. Eén van de voornaamste minpunten van dit gedeelte van de Bijlmermeer is het gebrek aan oriëntatie. Doordat zichtlijnen ontbreken, voelt men zich al snel 'verloren' tussen de éénvormige flats. Ook is het gebied, als gevolg van de strikt toegepaste functiescheiding, erg homogeen: het openbare groen is overal hetzelfde, evenals de bestrating.

GELIJK

Homogeniteit is typerend voor de CIAM-gedachte waaruit de Bijlmermeer ontworpen is. "Het egalitarisme vertaald als een ongenueanceerde uitleg van de principes van het socialisme: gelijkwaardigheid vertaald als gelijkheid", zoals ir. M. Klaren, jarenlang voorzitter van de beheersgroep Bijlmermeer, in 1983 verwoordt in "De Titanic van de Amsterdamse Stedenbouw". De functiescheiding volgens de CIAM-gedachte is een reactie op de chaotische stad die in het begin van de twintigste eeuw ontstond door de toenemende industrialisering. Functiescheiding zou leiden tot een grotere leefbaarheid doordat er meer praktische woongemakken, hygiëne, gezondheid, licht en lucht zou worden verkregen.

STRUCTUUR

De studie naar de problemen rond Ganzenhoef resulteerde in een structuurschets voor

het gebied. Door verlaging van de Bijlmerdreef en de sloop van de twee flats kunnen 1400 woningen in een aaneengesloten gebied gerealiseerd worden. De kwalitatief hoogwaardige woningen hebben drie, vier of vijf kamers. Verschillende typen groenstroken worden in het gebied geïntegreerd. Deze groenstroken kunnen gebruikt worden voor extensievere of intensievere recreatievormen. Water als decor en voor recreatieve doeleinden is in het plan opgenomen om de aantrekkelijkheid van het woongebied te verbeteren. Door de woningbouw ontstaan mogelijkheden voor doorstroming van bewoners van de Bijlmermeer, die voorrang krijgen bij het toewijzen van de nieuwe woningen. Tot op heden verhuisden bewoners die liever in een laagbouwwooning dan in hoogbouw woonden naar een andere wijk in of buiten Amsterdam. De bewoners uit de te slopen flats hebben een geringe belangstelling voor de nieuwe woningen. Slechts dertig van de uitgeplaatste bewoners hebben aangegeven terug te willen keren naar de Bijlmermeer.

WINKELCENTRUM

Het huidige, sterk verpauperde, winkelcentrum 'Ganzenhoef' wordt gesloopt. MABON realiseert hier een multi-cultureel winkelcentrum waar de markt, verschillende winkels, kantoren en gezondheidsvoorzieningen een plaats kunnen vinden. Het winkelcentrum zal niet worden overdekt om overlast van junks tegen te gaan. Tevens worden de metro-ingangen aangepakt om de sociale veiligheid voor de bewoners van het nieuwe plangebied te vergroten.

De verlaagde Bijlmerdreef wordt een echte dreef met vier rijen bomen.

BANEN

Naast ruimtelijke vernieuwing wordt er gewerkt aan sociale vernieuwing in de Bijlmermeer. Uitgeplaatste bewoners bijvoorbeeld, kunnen extra begeleiding krijgen om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Hun geringe uitzicht op werk wordt vaak veroorzaakt door problemen die niets met hun positie op de arbeidsmarkt te maken hebben. Honderdvijftig van de vierhonderd uitgeplaatste bewoners van de flat Geinwijk hebben zich aangemeld voor deze vorm van hulp. Van deze honderdvijftig ex-bewoners hebben 46 personen inmiddels een baan gevonden. Ook nieuwe bewoners van de Bijlmermeer kunnen deze begeleiding krijgen.

De sloop is begonnen. foto: Dorien Kasteleijn

Daarnaast worden werklozen ingezet bij de opbouw van de Bijlmermeer. Aannemers krijgen alleen een opdracht als zij werklozen uit de Bijlmermeer aannemen. Door middel van een banenpool worden flatwachten ingesteld om verpaupering van de flats tegen te gaan.

BEHOUD

Voorlopig zijn er geen plannen voor afbraak van de andere flats. Eerst zal het nieuwe concept zich moeten bewijzen. Niet alle flats hoeven gesloopt te worden. Een kwart van de flats voldoet aan de eisen, een kwart zal worden geherpositioneerd en een kwart wordt ingrijpend gerenoveerd.

In de komende jaren zal wel worden nagedacht over de herinrichting van het tweede aandachtsgebied binnen de Bijlmermeer: omgeving Kraaiennest.

Het behoud van het merendeel van de flats is goed nieuws voor de zogenaamde Bijlmerbelievers: mensen die blijven geloven in de opzet van de Bijlmermeer en vechten voor het behoud van de oorspronkelijke principes van de stadswijk.

*Redactie AGORA